سالنامهٔ بندر و دریا ۱۳۹۲ — ۴۸ صفحه — ۲۰ هزار تومان

سالنامهٔ بندر و دریا ۱۳۹۲

صفحهٔ ۳ — فهرست مطالب

صفحهٔ ۴ — سخن سردبیر: چرا هنوز بندر مهم است

صفحهٔ ۶ — گاهشمار بنادر ایران در ۱۳۹۱

صفحهٔ ۱۰ — جدول ورود و خروج کشتی‌ها در بنادر اصلی

صفحهٔ ۱۴ — آمار تجارت دریایی به تفکیک کالا

صفحهٔ ۱۸ — فهرست کامل شرکت‌های کشتیرانی فعال

چاپ اول، ۱۳۹۲ — شمارگان ۵۰۰ نسخه — چاپ‌خانهٔ موج‌نگار، بندر صدف

سخن سردبیر: چرا هنوز بندر مهم است

بسیاری از خوانندگان جوان ما ممکن است تعجب کنند که چرا در عصر فرودگاه‌های بین‌المللی و راه‌آهن‌های پرسرعت، هنوز کسی باید درباره بنادر کوچک و بزرگ کتاب بخواند. پاسخ ساده است: زیرا بیش از ۸۰ درصد تجارت خارجی ما هنوز از همین بنادر می‌گذرد. اگر یک روز اعتصاب در گمرک بندر شهید رجایی متوقف شود، صدها کامیون در جاده‌های اطراف گیر می‌کنند و قیمت برنج و روغن در بازار تهران ظرف چند روز بالا می‌رود. پس بندر فقط یک اسکله و چند جرثقیل نیست؛ شریان اصلی اقتصاد کشور است.

در این شماره می‌خوانید که چگونه بندر شهید رجایی در سال ۱۳۹۱ بیش از ۲۱ میلیون تن کالا جابه‌جا کرد و چرا این رقم برای نخستین بار از ظرفیت اسمی بندر بیشتر شد. همچنین گزارشی از وضعیت بندر صدف خواهید خواند که در آن صدها کارگر بارانداز برای افزایش دستمزد و بهبود شرایط ایمنی دست به اعتصاب زده‌اند. ما کوشیده‌ایم هر دو روایت را بی‌کم‌وکاست منعکس کنیم، زیرا بدون شنیدن صدای کسانی که با دست و کمر بار را جابه‌جا می‌کنند، هیچ تحلیلی از اقتصاد بندر کامل نیست.

در بخش تازه‌ای با عنوان «گاهشمار بنادر» تاریخ مهم‌ترین رویدادهای سال را در بنادر اصلی مرور کرده‌ایم. از آغاز به کار اسکله شماره ۱۲ در ۱۱ فروردین ۱۳۹۱ تا توقف ۳ روزه کار در بندر صدف در ۲۰ مهر همان سال به دلیل طوفان شن. این گاهشمار به ما کمک می‌کند الگوهای فصلی را ببینیم؛ مثلاً می‌بینیم که اوج ورود کشتی‌ها همیشه در اردیبهشت و آبان است و کمترین رقم‌ها در تیر و دی ثبت شده‌اند.

بخش «آمار تجارت» نیز با همکاری گمرک منطقه ویژه اقتصادی خلیج‌نگین تهیه شده است. در این بخش جدول‌ها و نمودارهایی از ارزش کالاهای وارداتی و صادراتی، سهم هر بندر و روند تغییرات در پنج سال گذشته آمده است. برای نمونه، واردات از طریق بندر شهید رجایی در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۴٫۵ میلیارد دلار بوده که ۶۸ درصد کل واردات دریایی کشور را تشکیل می‌دهد. این ارقام نشان می‌دهد که تمرکز بنادر تا چه اندازه بالاست و چرا هر اختلالی در یک بندر بزرگ می‌تواند کل شبکه را تحت فشار قرار دهد.

در پایان، از همه همکارانی که در تهیه این شماره یاری رساندند سپاسگزاریم، به‌ویژه آقای مهندس کامران یزدان‌پناه که مقاله‌ای ارزشمند درباره مدیریت ترافیک کامیون‌ها در ورودی بندر نوشته است، و خانم دکتر سیمین رهنورد که بخش مربوط به بیمه‌های دریایی را بازنگری کرد. امیدواریم این سالنامه برای دانشجویان، کارشناسان و علاقه‌مندان به مسائل دریایی مرجع مفیدی باشد و از شما خوانندگان گرامی انتظار داریم پیشنهادها و انتقادهای خود را برای ما بفرستید تا در شماره بعد به‌کار گرفته شود.

گاهشمار بنادر ایران در ۱۳۹۱

۱۱ فروردین ۱۳۹۱ — آغاز به کار اسکله شماره ۱۲ بندر شهید رجایی با ظرفیت سالانه ۱٫۲ میلیون تن کالای عمومی.

۲ اردیبهشت ۱۳۹۱ — ورود کشتی کانتینربر «آسمان‌گستر» با ۴۱۰ کانتینر به بندر صدف؛ نخستین کشتی بزرگ تاریخ این بندر.

۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۱ — اعتصاب ۱۲۰ کارگر بارانداز بندر صدف برای افزایش دستمزد؛ ۳۶ کشتی در صف ماندند.

۲۹ اردیبهشت ۱۳۹۱ — پایان اعتصاب پس از ۱۲ روز با توافق بر افزایش ۱۸ درصدی دستمزد.

۵ خرداد ۱۳۹۱ — آتش‌سوزی در انبار ۷ بندر شهید رجایی؛ ۱۲۰۰ تن برنج وارداتی سوخت.

۱۴ تیر ۱۳۹۱ — آغاز عملیات لایروبی کانال ورودی بندر شهید رجایی به عمق ۱۶ متر.

۲۸ مرداد ۱۳۹۱ — برخورد کشتی «دریاسار» با اسکله شماره ۳ بندر صدف؛ خسارت ۴۲۰ هزار دلار.

۱ شهریور ۱۳۹۱ — ورود ۱۰۰ دستگاه جرثقیل جدید به بندر شهید رجایی.

۱۲ مهر ۱۳۹۱ — توقف ۳ روزه کار در بندر صدف به دلیل طوفان شن.

۲۰ مهر ۱۳۹۱ — بازگشایی مجدد بندر صدف پس از ۸ روز تعطیلی.

۳ آبان ۱۳۹۱ — ورود کشتی «دریاسار» با ۴۱۰ کانتینر به بندر صدف؛ نخستین کشتی بزرگ تاریخ این بندر.

۱۵ آبان ۱۳۹۱ — آغاز عملیات لایروبی کانال ورودی بندر شهید رجایی به عمق ۱۶ متر.

۱ دی ۱۳۹۱ — آغاز به کار باسکول‌های جدید گمرکی در بندر شهید رجایی.

۱۲ بهمن ۱۳۹۱ — ورود ۱۰۰ دستگاه جرثقیل جدید به بندر شهید رجایی.

۲۹ بهمن ۱۳۹۱ — آتش‌سوزی در انبار ۷ بندر شهید رجایی؛ ۱۲۰۰ تن برنج وارداتی سوخت.

۱۴ اسفند ۱۳۹۱ — ورود کشتی کانتینربر «آسمان‌گستر» با ۴۱۰ کانتینر به بندر صدف؛ نخستین کشتی بزرگ تاریخ این بندر.

۲۹ اسفند ۱۳۹۱ — پایان سال با ثبت رکورد ۲۱٫۳ میلیون تن جابه‌جایی کالا در بنادر اصلی کشور.

آمار تجارت دریایی به تفکیک کالا

(صفحهٔ ۱۰ تا ۱۳ را ببینید)

فهرست کامل شرکت‌های کشتیرانی فعال

(صفحهٔ ۱۸ تا ۲۱ را ببینید)

جدول ورود و خروج کشتی‌ها در بنادر اصلی

(صفحهٔ ۱۰ تا ۱۳ را ببینید)

آمار تجارت دریایی به تفکیک کالا

(صفحهٔ ۱۴ تا ۱۷